

Ốc Sên và Sên

Làm sao chúng ta không thể tức giận và nổi nóng khi thấy cây lan chăm chút từ bao nhiêu lâu, nay vừa mới ra mầm hoa hay nụ hoa đã bị lũ ốc sên tàn độc đã man thiêm sức nham nhở.

Vấn nạn này là một đề tài không những làm nhức đầu bọn người chơi lan tài tử chúng ta và làm cho các nhà vườn mất ăn mất ngủ vì cả trăm ngàn cây lan có thể bị tan hoang sơ sác trong một vài đêm. Nhưng làm sao để diệt trừ cái lũ ác ôn côn đồ phá hoại này đến tận gốc tận rễ không phải là một chuyện dễ dàng một sớm một chiều.

Theo tài liệu của trường Đại Học UCI, Ốc sên có vỏ (snails) và sên không vỏ (Slugs) dù lớn hay nhỏ kể cả nhưng con ốc sên nhỏ (Bush snail hay *Fruticicola fruticum*) chiều ngang chỉ 1-2 ly đều thuộc loài Gastropoda. Những con ốc sên lớn thường bám vào chung quanh chậu hoặc trên cây lan. Riêng loài ốc sên nhỏ và những con sên không vỏ chúng sống và đẻ trứng ở trong các chất nuôi trồng.

Với nhiều màu sắc khác nhau, chúng ta khó lòng nhận ra chúng khi thay chậu. Ốc sên đẻ khoảng 80 trứng mỗi lần và đẻ 6 lần trong một năm, trong khi sên không vỏ đẻ 40 trứng một lần. Những con ốc sên hay sên đều thuộc vào loài ăn đêm hoặc vào những ngày trời u ám. Ban ngày, chúng tìm nơi ẩn náu nhưng để lại những vết nhờn bóng loáng cho nên có thể tìm thấy dễ dàng.



Hình: UC IPM on line



Hình: UC IPM on line



Hình: wired.com



Hình: ecocharlie.co.uk

Ốc sên và sên thường ưa thích ăn các lá non, mầm hoa, nụ hoa, hoa và các đầu rễ non hay các cơ phận của cây đã thối.

CÁCH DIỆT TRỪ

1. Loại trừ những nơi ẩn nấp của chúng vào ban ngày như vát bỏ các đồng gạch, gỗ, đá, vỏ cây, lá rụng v.v... hay trong các vườn rau hay cây cỏ ẩm ướt.
2. Vào buổi chiều tưới nước vào nơi tình nghi có chúng ẩn nấp, ban đêm hãy dùng đèn bắt chúng và bỏ vào thùng có trải muối.
3. Chúng ta có thể đặt các bẫy để bắt chúng bằng các bỏ các mảnh ván, giấy báo nhúng nước, vỏ dừa, vỏ táo v.v... để dụ chúng đến ăn hay ẩn nấp và bắt chúng.
4. Người ta cũng dùng bia hoặc nước đường trộn với men rượu hay coca cola, nhưng các thứ này không có mấy hiệu quả khi sên hoặc ốc sên ở quá xa không ngửi thấy mùi, hơn nữa cứ vài ngày chúng ta lại phải đổ thêm.
5. Có nguồn tin cho hay là rắc vôi bột hay muối trên mặt đất cũng diệt trừ được sên và ốc nhưng không thể rắc trên chậu lan được.

THUỐC TRỪ SÊN



Trên thị trường Hoa Kỳ, có khá nhiều thuốc trừ sên và ốc sên có chất methaldehyde như: Cory's Slugs, Snail Death, Deadline, và Slug-Tox dưới dạng bột, viên hay phun trên mặt đất. Những viên thuốc này thường gây nguy cơ nếu chó mèo hay chim chóc ăn phải hoặc ở nơi có trẻ con chơi đùa.

Chất Iron phosphate được dùng trong thương hiệu Sluggo và Escar-Go an toàn hơn cho trẻ con, chim chóc chó mèo. Sên hay ốc sên dù chỉ ăn một chút cũng làm cho chúng chết dần mòn và có hiệu quả hơn chất Methaldehyde trong thời gian ẩm ướt.

Muốn cho các thuốc diệt sên có hiệu quả nên tưới nước trước khi rắc thuốc. Muốn tận diệt các loài sên nên rắc thuốc vài lần phòng khi nhưng con sên mới nở từ trong trứng.



Một thứ thuốc diệt sên và ốc sên rất hữu hiệu vừa được Robert Hollingsworth thuộc Viện nghiên cứu của Canh Nông tại Hawaii, và các bạn đồng viện đã nhận thấy chỉ cần 1-2% chất caffeine có thể tận diệt ốc sên và sên trong vòng 2 ngày. Chỉ cần 0.01% chất caffeine cũng làm cho sên không ăn uống gì được. Trong một ly cà phê pha sẵn (instant) có 0.05 chất caffeine (65 mgr) và trong ly cà phê pha lọc có 115 mgr. Bã cà phê cũng được dùng để xua đuổi các loài sên, chúng sẽ quay đầu trở lại khi đụng vào khu đất có rắc bã cà phê.

Vậy thì chúng ta còn chần chừ gì nữa, hãy pha một ly không đường cho lan uống, nhưng nếu bạn có vài ba trăm cây cũng khá tốn cà phê đó.

Theo kinh nghiệm bản thân thuốc diệt sên hiệu Cory's dưới dạng bột tỏ ra rất có hiệu quả với tất cả các loại sên lớn nhỏ. Mặc dầu nhà chế tạo nói dù có mưa cũng không sao, nhưng nên ngưng tưới nước 3-4 ngày sau khi rắc thuốc trên mặt chậu hoặc nơi sên và ốc sên đi qua.

Một điều lưu ý các bạn rằng có một loài ốc sên không nên giết hại, đó là loài sên có vỏ dài (Decollete snails) không ăn mầm non, hoa lá mà chỉ ăn trứng của các loài ốc sên và sên khác, nhưng các thuốc diệt sên sẽ không miễn trừ một loài nào cả.

Westminster 9/2012
Mỹ Lan